

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA 2023/164
18. april 2023
Asii Chemnitz Narup

Forslag til forespørgselsdebat om man skal betragte løsrivelse fra Danmark for at være mere værd end menneskets liv.

(Inatsisartut medlem Aqqalu C. Jeremiassen, Atassut)

Ordførerindlæg:

Aqqalu Jeremiassen, Atassut. Tak for debatoplæg ud fra forespørgslen.

Den 25. november 2008 var der folkeafstemning vedr. Selvstyre. 75,5% stemte ja. Imod var 23,6%. Af stemmeberettigede stemte 72%.

Derved fik næste skridt i vores politiske strukturering fra, at vi fik hjemmestyre, et solidt flertal som grundlag.

Da vi fik Selvstyre i juni 2009, var vi meget optimistiske. Ikke mindst at vi kunne blive mere økonomisk selv bærende. Da vi hjemtog råstofområdet, var visionen, at vi skulle få flere indtægter til landskassen, ligeledes var der vision om flere indtægter gennem olieefterforskning.

Man husker undersøgelser og efterforskninger indenfor disse områder. Uden held.

Vores forhåbning brast – det er ligesom om, at hvordan man bedst kan bruge Selvstyret og grundig tænkning og planlægning og politiske kræfter, der skulle bruges, ikke er blevet brugt?

Fra Inuit Ataqatigiit fastholder vi at opnå, at vi går fra Selvstyre til Selvtændighed. Derfor har vi stemt for nedsættelse af Forfatningskommissionen.

Betænkningen er for nylig blevet afleveret til Landsstyreformanden. Vi glæder os til indholdet, anbefalinger, gennemlæsning, at tage stilling og deltage i debatterne om den.

Alligevel vil vi gerne fra Inuit Ataqatigiit understrege, at vi absolut ikke går ind for skridtet til Selvstyre på bekostning af velfærd og de enkeltes sundhed. Vi i Inuit Ataqatigiit kan slet ikke forsvare Selvstyre ved at have efterladt vores landsmænd, det ønsker vi ikke.

Indtil nu er, hvor vi vil gå hen som samfund, klart: selvstændighed.

Hvor hurtigt det realiseres, og hvad der skal sikres undervejs mod målet, er ikke grundigt debatteret: hverken i Inatsisartut eller i samfundet. Den del er en stor mangel.

Vi forventer, at Forfatningskommissionens betænkning vil være grundlag for debatten.

Debatoplæggerens sidestilling: ønsket om selvstændighed og et menneskelivs værdi, finder vi generende.

Selvstændighed vedrører samfundets organisation. Et vigtigt spørgsmål.

Vores sundhedsvæsen er under et stort pres. Der er mange udfordringer, vi kan nævne. Dette benægtes ikke og er erkendt af de folkevalgte. Samtaler pågår i Naalakkersuisut og Inatsisartut for gennem fælles anstrengelse at finde frem til løsninger, blandt andet gennem merbevilling i Finansloven er problemer, som anses for akutte, blevet handlet på – selv om de kan betegnes som lappeløsninger.

Naalakkersuisut har ikke set gennem fingrene på adskillige problemer i sundhedsvæsenet. Som det er bekendt, har Naalakkersuisoq for Sundhed rettet henvendelse til den danske sundhedsminister mhp. hjælp.

Det, vi i Inatsisartut ser frem til, er, at Sundhedskommissionens betænkning afleveres til Inatsisartut. Vi er blevet lovet, at dette vil ske i fbm vores forårssamling.

Vi glæder os meget, og derfra vil forhandlinger vedr. grundlæggende omorganisering være de næste.

Det forholder sig sådan: at vi med to betænkninger, som man har arbejdet på længe, som grundlag kan fortsætte med dette debatoplæg. Og vi vil deltage aktivt.

Men sikkert er: at vi alle partier skal finde fælles løsninger, af hensyn til befolkningen er det nødvendigt med omorganisering politisk. Det forventer befolkningen.